

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΠΡΙΤΖ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Παιδαγωγικά θέματα στη διδασκαλία του Μπριτζ

Διδακτική & Παιδαγωγική
εμπύχωση των νέων
εκπαιδευτών
Θεσσαλονίκη,
9 Δεκεμβρίου 2016

Συντάκτης – εισηγητής:

Δημήτρης Παπασπύρου

- Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: dpapaspyrou@yahoo.gr
- Facebook: Dimitris Papaspyrou

Βιογραφικό

- Αυστραλία, 1965
- Σπουδές Κοινωνιολογίας & Πολιτικών Επιστημών (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Μεταπτυχιακές Επιστήμες στην Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΑΠ)
- Καθηγητής Κοινωνιολογίας στη Μέση Εκπαίδευση (από το 2003)
- Σωματείο Μπριτζ: ΚΕΔ Αργινίου

Δραστηριότητες στην ΕΟΜ

- Ειδικός Σύμβουλος Εκπαίδευσης της ΕΟΜ σε παιδαγωγικά θέματα (από το 2014)
- Μέλος της Ομάδας Διενέργειας Εξετάσεων εκπαιδευτών Μπριτζ για το 2015 & το 2016
- Συντονιστής του προγράμματος «Kids 2015-2019»
- Συμμετοχή στο 8^ο σεμινάριο στελεχών της EBL (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία)

Διασαφήνιση του όρου «ΕΟΜ»

- Η Διοίκηση, οι όμιλοι, τα στελέχη, οι αθλητές, οι χορηγοί, οι εθελοντές, οι ενδιαφερόμενοι ... και οι σχέσεις όλων αυτών μεταξύ τους, όπως και οι σχέσεις μας με την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία.
- * Εκτενής, ευρεία αντίληψη της ΕΟΜ

Η ΕΟΜ προς το τέλος του 2016

- Αύξηση των σωματείων (54 σωματεία στην επετηρίδα 2016, από 32 σωματεία το 2010)
- Εμφάνιση νέου τύπου σωματείων:
«Θεματικά» [ΑΟΤΠ στην Πάτρα, Σύλλογος ΟΣΕ στην Αθήνα, πιθανώς 50+ στο Γαλάτσι]
- Εκπαίδευση παιδιών (ΟΑΜΚ, ΟΑΜΛΕ επί 2 συνεχή έτη)
- Ισχυρή ζήτηση για μαθήματα προχωρημένων

Η εκπαίδευση παιδιών στο Μπριτζ

- Κοινή ευρωπαϊκή πρακτική (σχολική εκπαίδευση στο Μπριτζ)
- Άδεια εισόδου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (μετά την άρνηση του 2009)
- Συνεργασία με ΤΥΠΕΤ για το πρόγραμμα «Μπριτζ στην κατασκήνωση»
- Το πρόγραμμα «Ανοιχτά Σχολεία» του Δήμου Αθηναίων
- Το πρόγραμμα «Παιχνίδια του Μυαλού» στο 6^ο Γυμνάσιο Καλαμάτας από τη Μαρίνα Λαντζούνη

Οι ανάγκες που προκύπτουν για την ΕΟΜ ...

- ... - όπως και σε κάθε οργανισμό - ανάγκες εξασφάλισης αποτελεσματικών πόρων, κυρίως ανθρώπινων πόρων.
  - **Εκπαιδευτές**
  - **Διαιτητές**
  - **Διοικητικά στελέχη**

... ο τρόπος εκπλήρωσης αυτών των αναγκών

- ... σεμινάρια και εκπαίδευση
- Καλλιέργεια τεχνογνωσίας, κριτικής ικανότητας και ορθολογισμού
- Αμοιβές και επαγγελματισμός

Εισηγητές

- **Δημήτρης Μπάλλας:** διαιτητικά θέματα
- **Ιωάννα Πολυχρονάκου:** παρουσίαση μαθήματος
- **Δημήτρης Τσεκμέζογλου:** Ίδρυση σωματείου
- **Δημήτρης Δημητρακόπουλος:** Παρακίνηση νέων μαθητών
- **Αναστασία Μπαμπούλα:** θέματα επικοινωνίας εκπαιδευτών-στελεχών με ΕΟΜ
- **Δημήτρης Παπασπύρου:** Διδακτικά & Παιδαγωγικά

Ο σκοπός αυτού του σεμιναρίου

- Να τονώσει τη διαδικασία παραγωγής στελεχών στη Βόρειο Ελλάδα
- Να στηρίξει τα ήδη υπάρχοντα στελέχη
- Να ορίσει τη βασική θεματολογία και τους προβληματισμούς των στελεχών
  - Να εμπυχώσει τους παρόντες και μελλοντικούς εκπαιδευτές

Σκοπός αυτής της εισήγησης

- Να δοθούν απαντήσεις στο ερώτημα
«Πώς διδάσκουμε;»

Το εκπαιδευτικό υλικό της ΕΟΜ

- Στην ιστοσελίδα μας και στα πεδία:
  - «Διαιτητές»
  - «Στελέχη / Δάσκαλοι»
- * Η σημασία της γνώσης του υλικού

Η εμπύχωση στην εκπαίδευση ενηλίκων

- ... η προσπάθεια του εκπαιδευτή να ισχυροποιήσει την προσπάθεια των εκπαιδευομένων, να τους κάνει να νιώσουν ασφάλεια σε σχέση με τους στόχους τους, να εξασφαλίσει τις καλύτερες συνθήκες λειτουργίας της ομάδας των εκπαιδευομένων.

Η ανάγκη ασφάλειας του ενήλικου εκπαιδευόμενου

- ... μπορώ να μάθω;
- ... μπορώ να λειτουργήσω στη νέα ομάδα;

«Πώς διδάσκουμε;»

- Υπάρχουν πολλές απαντήσεις σ' αυτήν την ερώτηση, οι οποίες εξαρτώνται από το αντικείμενο διδασκαλίας, τη σημασία / κοινωνικό βάρος της διδασκαλίας, την ηλικία των εκπαιδευομένων, το φορέα της εκπαίδευσης, το χαρακτήρα της εκπαίδευσης

...

«Πώς διδάσκουμε;»

- Διαμορφώνοντας και εφαρμόζοντας ένα παιδαγωγικό – διδακτικό σύστημα.
- Η παρουσίαση της μεθόδου «Cards on the table» από την Audrey Grant συνοδεύτηκε από την παρουσίαση του παιδαγωγικού συστήματος «STEAM»

STEAM / ΑΤΜΟΣ

- Safety - Ασφάλεια εκπαιδευομένων
  - Timing - Τήρηση χρόνου
  - Energy - Μετάδοση Ενέργειας
- Attitude - Ο εαυτός μας (στάση & νοοτροπία...)
  - Material – Σωστό υλικό

Διδασκαλία ...

- ... η οργανωμένη, μεθοδική προσπάθεια επίτευξης γνωστικών στόχων, δεξιοτήτων και στάσεων από έναν ή περισσότερους εκπαιδευτές προς έναν ή περισσότερους εκπαιδευόμενους.
- Μια πολυδιάστατη διαδικασία, **ιδιαίτερα στην εκπαίδευση ενηλίκων**, όπου η λειτουργία της ομάδας και η διαμόρφωση σχέσεων μπορεί να ενισχύσουν ή να υπονομεύσουν τους στόχους της διδασκαλίας.

Καίρια ζητήματα στη μελέτη των διαδικασιών διδασκαλίας & μάθησης

- Ποιες επιλογές οφείλουμε να κάνουμε όταν διδάσκουμε;
- Ποια μέσα μπορούμε ή πρέπει να χρησιμοποιήσουμε;
- Τι αποτελεί κίνητρο για τον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο;
- Πώς συντελείται η μεταβίβαση της μάθησης;
- ...
- ... τα οποία εξετάζονται από τη φιλοσοφία, την επιστημολογία, την ανθρωπολογία, τη γνωσιακή επιστήμη (cognitive science), τη γνωστική ψυχολογία, τη νευρολογία / νευροεπιστήμες (neuroscience), την εξελικτική ψυχολογία, την κοινωνιολογία της γνώσης, την εκπαιδευτική ψυχολογία, τη γλωσσολογία, τη σημειολογία ...

Απάντηση 1^η: Γνώση της ύλης ...

- ... της ύλης που θα διδάξουμε. Δεν είμαστε υποχρεωμένοι να γνωρίζουμε «τα πάντα» για το αντικείμενο που διδάσκουμε.

Απάντηση 2^η: Γνώση της μεθόδου

- Ποια η μέθοδος, ποια η φιλοσοφία της, η παιδαγωγική της, η διδακτική της, η δομή της, η διάρκειά της. Ποια τα πλεονεκτήματά της, ποια τα μειονεκτήματά της.
- Τι σημαίνει «**μαθαίνω με τα φύλλα στο τραπέζι**»;

Απάντηση 3^η: Γνώση του αγοραστικού συστήματος

- Μέθοδος διδασκαλίας και αγοραστικό σύστημα είναι δύο διαφορετικά πράγματα ...

Απάντηση 4^η: Γνώση του αναλυτικού προγράμματος

- Επίσημο διετές αναλυτικό πρόγραμμα της ΕΟΜ (συντάκτης: Β. Βιρβιδάκης)
- **«Κλειστό»** αναλυτικό πρόγραμμα για το 1^ο έτος (επιτρεπτές οι χρονικές αλλαγές)
- **«Ανοικτό»** αναλυτικό πρόγραμμα για το 2^ο έτος (πιο «ελεύθερη ύλη»)

Απάντηση 5^η: επιλέγουμε για ποιον διδάσκουμε ...

- Για τον εαυτό μας (δάσκαλος);
«Δασκαλοκεντρική» προσέγγιση
- Για το αντικείμενο; «Γνωστική» προσέγγιση
- Για τους μαθητές μας;
«Μαθητοκεντρική» προσέγγιση

* αντίστοιχες εκπαιδευτικές θεωρίες:
«Συμπεριφοριστικές», «Γνωστικές», Ανθρωπιστικές»

Χαρακτηριστικά της «γνωστικής» προσέγγισης

- Δίνεται έμφαση στους (διδακτικούς) στόχους που θέλουμε να επιτευχθούν
- Ο εκπαιδευόμενος θεωρείται ικανός να καθοδηγήσει τον εαυτό του (ώριμο και ανεξάρτητο πρόσωπο)
- Η ομάδα εκπαιδευομένων χαρακτηρίζεται από ανομοιομορφία

Απάντηση 6^η: Γνωρίζουμε τα άτομα τα οποία διδάσκουμε

- Η ηλικιακή σύνθεση της ομάδας
  - Φύλο, επάγγελμα, ιδιότητες
- Παλαιότερες προσπάθειες εκμάθησης Μπριτζ
- Εμπειρία από σκάκι, πρέφα, παιχνίδια με λεβέ

Απάντηση 7^η: διδάσκουμε θέτοντας στόχους ...

- ... τους οποίους προσπαθούμε (α) να πετύχουμε και (β) προσπαθούμε να διαπιστώσουμε αν τους πετύχαμε
- Γνωστικοί στόχοι, στόχοι που αφορούν ικανότητες, στόχοι που αφορούν στάσεις

Απάντηση 8^η: αρχίζουμε να διδάσκουμε αφού διευκρινίσουμε ...

- ... και θέσουμε τους όρους της συνεργασίας με τους αρχάριους αλλά ενήλικους εκπαιδευόμενους («παιδαγωγικό συμβόλαιο»)

Απάντηση 9^η: «φροντίζοντας» την ομάδα των εκπαιδευομένων

- Αντιμετωπίζουμε με ηπιότητα και λογική τα αιτήματα των ενήλικων εκπαιδευόμενων
  - Προσπαθούμε να κατανοήσουμε τις δυσκολίες μάθησης που αντιμετωπίζουν
  - Διακρίνουμε εγκαίρως τα προβλήματα σχέσεων και συμπεριφορών που ανακύπτουν

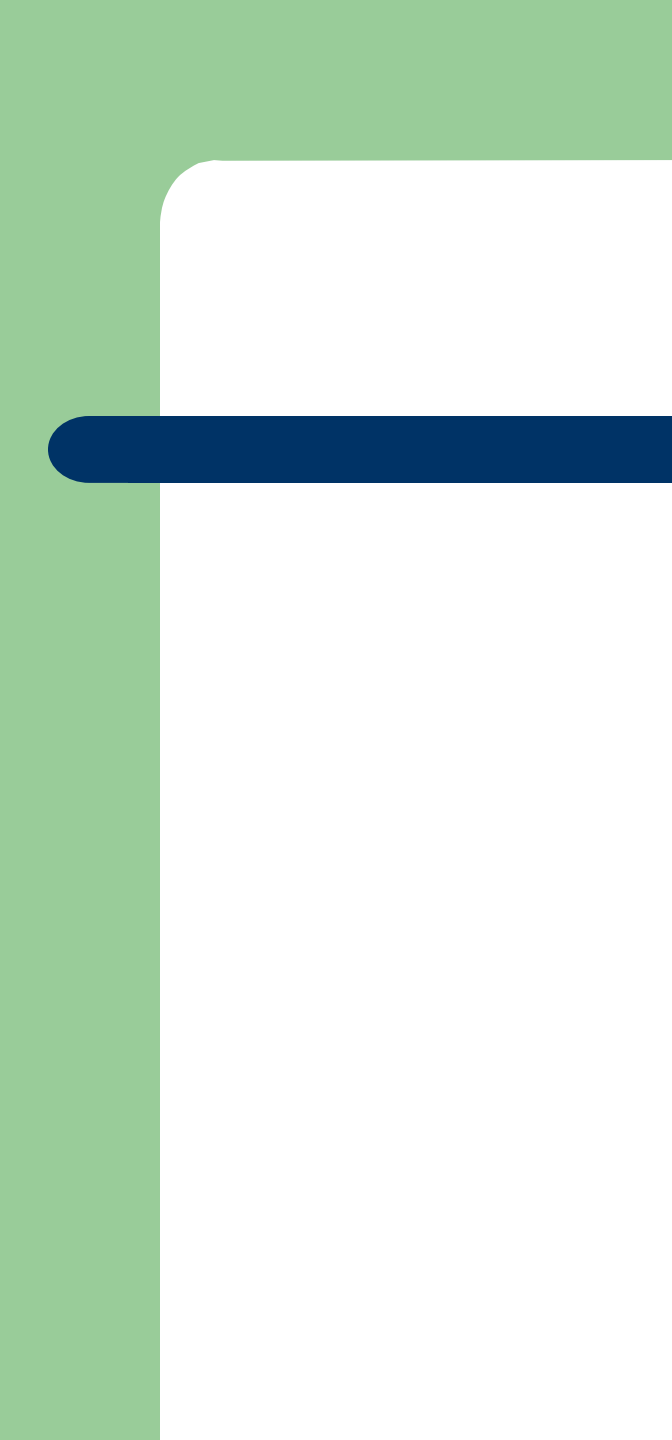
Απάντηση 10^η: περισσότερο δημιουργώντας απορίες

- ... παρά δίνοντας εύκολες απαντήσεις

Η εκπαιδευτική σημασία της απορίας ...

- ΜΕΝΩΝ: *Άκουγα βέβαια εγώ, Σωκράτη, και πριν σε συναναστραφώ, πως εσύ δεν κάνεις άλλο παρά και ο ίδιος να βρίσκεσαι σε απορίες και τους άλλους να κάνεις να αποροούν' και τώρα, όπως μου φαίνεσαι, μου κάνεις μάγια και με ποτίζεις φίλτρα και (στ' αλήθεια) μου λέγεις ξόρκια, ώστε να έχω πλημμυρίσει απορίες.*
  - *Μένων, περίπου 380 π.Χ*

Δημιουργία και χρήση της παρουσίασης

- Το αρχείο αυτό δημιουργήθηκε από το Δημήτρη Παπασπύρου για τις ανάγκες του σεμιναρίου της ΕΟΜ της 9^{ης} Δεκεμβρίου 2016 στη Θεσσαλονίκη. Διατίθεται από το συντάκτη του στην ΕΟΜ και σε στελέχη της για εκπαιδευτική χρήση.